

Odhlásenie používateľa

DRSTNÝ A BIZARDNÝ ZÁVERNÍK

Namiesto úvodu, radšej záverník! A možno i záderník!

Zvykne byť v duchu oslavnom, v tónoch pateticky vzletných, v ohlasoch nadštandardných a v emóciách prudkých. Tento možno bude viac zádrapčivým...

Evaluáciu tohtoročnej žatvy nech si preto pre istotu urobí každý sám. Nech si každý podľa seba nastaví optiku, zvolí poetiku i štýl, pozratúva jej tohtoročné plusy a mínusy...

Tu vám ponúkame niekoľko „foldrov“ podľa ktorých je možné nastaviť si základný raster a podľa neho excelovskú hodnotiacu tabuľku. Výber operačného programu takisto nechávam na slobodnom a hravom rozhodnutí užívateľa.

Počasie: premenlivé, upršané, chladné až jesenné, dokonca až novembrovo všechsvažovské.

Strava: doba čakania nadúmerne dlhá aj v pomere ku kvalite jedla, nedostatok času na stravovanie, utopence nepokazené, olivy a syry slané.

Sociálna sféra: festníček izolovaný prácou, dielničky otvorené sociálnym väzbám, v stane hormonálne chladno, hudba v poriadku.

Inscenácie: detské divadlo počtom prevýšilo tvorbu dospelých ochotníkov, počet hostí nadštan-

dardne štedrý, avantgarda a ani avantúra žiadna.

Dielne: dostatočný počet účastníkov, tvoriť lektori i ich účastníci, maximálne vyťaženie.

Organizačný tím: nie až tak veľký, vyčerpaný a unavený, zabezpečil výborné podmienky pre všetkých účastníkov (až na to počasie).

Raňajky v tráve: pestré zloženie poroty, ale rodovo nevyvážené, žiadny zásadný rozpor, pokojné až impresionistické plynutie času, podchvílou bonmot a trefná glosa.

Asi je to „fatál eror“ ochotníckej sezóny, ktorý generoval tieto otázky: kde sa podela slovenská alternatíva, kam sa stratila slovenská divadelná avantgarda, kde je progres tvorcov, čo sa stalo so systematickou prácou, prečo nie je žiadna angažovanosť, prečo toľká rezignácia na nové, iné tvorivé postupy, odkiaľ toľká snaha zapáčiť sa divákovi, máme vôbec tvorivý čin roka...???

Tvorivosť, variabilitu výrazových prostriedkov a chuť niečo zásadné povedať asi napadol nejaký počítačový vírus, možno sa iba ocitli v dočasnom priečinku „daunloudovaných“ súborov a my nemáme inštalnutý kompatibilný program na ich otvorenie.

Prosím, rýchlo si stiahnime nejaký „fojerval“, „apdejtujte“ si svoj „antivírak“, aby nás ne napadali trójske kone povrchnosti a efektnosti a vyprázdnenosti.

MIRIAM KIČIŇOVÁ

Press reset

C:\ Štúdio Divadla Dagmar \ Karlove Vary.cz \ J. D. Salinger, L. a R. Pellarovci: **JA, HOLDEN** \ Réžia: H. Franková-Hniličková

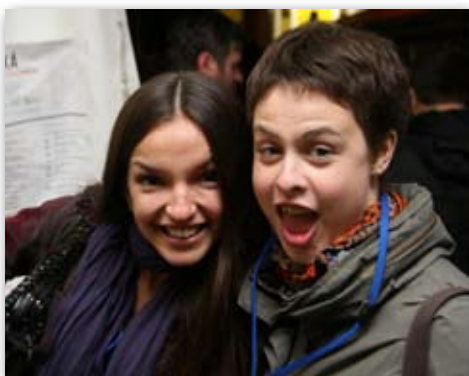
MY, HOLDEN

Kto chytá v žite. Jedno z obľúbených povinných čítaní. V rozorvanom tínedžerovi sme sa mnohí našli. Pre vekovú kategóriu členov Štúdia Divadla Dagmar ideálna voľba.

Režisérka Hana Franková-Hniličková zvolila k inscenovaniu novely zaujímavý kľúč. Postavu Holdena Caulfielda hrali štyria mladí muži. Prezentovanie stavu medzi jednotlivými situáciami bolo umne rozdelené medzi všetkých štyroch. Repliky v ich forme prezentoval len jeden z nich. Putovným kostýmovým prvkom, ktorý vyznačoval „aktuálneho“ Holdena, bola čapica. Inscenáciu situovala režisérka do arénového priestoru, herci hrali na štyri svetové strany. Rozdelenie replík malo logiku, zvýraznilo divadelnosť a podškrtno myšlienku, že všetci sme Holden, všetci si o tomto svete myslíme svoje.

Inscenácia má šarm, formu aj obsah. Je mladistvá, nenútená a zároveň unesie aj kritériá kladené na profesionálnu inscenáciu. Predstavenie Ja, Holden Štúdia Divadla Dagmar z Karlových Varov bolo dôstojným ukončením Scénickej žatvy 2010.

LENKA DZADÍKOVÁ

HODNOTENIE SCÉNICKEJ ŽATVY 2010-08-30

88. ročník vrcholnej súťažnej prehliadky amatérskych divadelných súborov na Slovensku Scénická žatva priniesol tohto roku niekoľko zmien. Okrem toho, že bol festival kratší, bol aj menej bohatý na pestrosť tém a divadelných foriem. Divadlo rôznorodosti a pestrosti tohto roku ustúpilo do úzadia. Kým za to prvé môžu celkom praktické, ale pre divadlo nie zanedbateľné faktory, to druhé poukazuje na istú mieru stagnácie divadelnej tvorivosti a ochabnutie hľadačských úsilí na strane tvorcov.

V súťažnej časti sa nám predstavili domáce divadelné súbory i jednotlivci so svojimi inscenáciami, ktoré by mali reprezentovať to najlepšie, čo sa v tohtoročnej sezóne podarilo vytvoriť. Festival vytvoril priestor pre vzájomnú konfrontáciu divadla pre deti a divadla hraného pre dospelého diváka. Prirodzene sa vytvorila platforma pre konfrontáciu detských divadelných súborov (alebo tzv. divadla detskej tvorivosti), ktoré fungujú prevažne pri základných umeleckých školách a hrajú pre rovnakú vekovú kategóriu divákov a divadla dospelých, ale aj platforma podporujúca vzájomný dialóg medzi tvorcami a odbornou kritikou.

Väčšiu časť programu vyplnila práve tvorba detskej dramatickej tvorivosti, čo nám signalizuje dobrú správu – mladí ľudia majú o divadlo stále záujem. Mali sme možnosť vidieť aj kvalitný komponovaný program mladých recitátorov, tvorbu zahraničných súborov z Čiech, Sýrie, Ruska, Srbska, ktorá festival spestrila a zatriktívnila a zároveň ju možno brať ako inšpiračnú výzvu pre tvorbu moderného divadla.

Na základe zhladnutých inscenácií možno konštatovať niekoľko zhrňujúcich, zovšeobecňujúcich zistení.

Amatérske divadlo sa stalo vhodným priestorom pre umeleckú sebarealizáciu mladých ľudí, ale začíname pociťovať absenciu generačnej vyváženosti v tomto do značnej miery reprezentatívnom priestore.

Stále populárnym fenoménom je autorská kolektívna tvorba, postupne fixované improvizácie a postupy ľudického divadla, rozvíjanie vlastných inscenačných textových predlôh (divadelných scénárov či libriet) na motívy menej známych prozaických diel. Väčšinou však tieto inscenácie tendujú k nedramatickému, prozaickému, naratívne tvaru. Divadlo akoby rezignovalo na dramatický dej a charakter, pozornosť je sústredená na krat-

šie epizódy ukončené vtipnou pointou, herecká akcia prevažuje nad konaním, typy nad charaktermi. V prípadoch tanečného, telesného divadla sa máme možnosť stretnúť s prepracovaným estetickým tvarom, využívajúcim moderné médiá, citlivo sa pristupuje aj k voľbe hudby ako rovnocennej divadelnej zložky, výzvou bolo technické narábanie s možnosťami divadelného zvuku.

Zaznamenávame aj introvertizáciu divadla a drámy, čo znamená komunikačnú stratégiu založenú na sprostredkovaní vnútorných emócií a suggestívnych osobných zážitkov, osobný názor je pritom veľmi zreteľne artikulovaný a približuje sa k vyzdvihnutiu univerzálnych všeľudských etických hodnôt.

Najčastejším javom bolo úsilie o efektné divadlo. Do popredia vystupovala snaha udržať si priazeň diváka aj za cenu značných ústupkov v experimentovaní či hľadaní nových komunikačných stratégií so svojím obecenstvom a predovšetkým ústupkov v dramaturgii a réžii. Akoby stačilo diváka len zaujať, zabaviť a posolstvo, ktoré má byť aj ukazovateľom hodnoty a názoru, bolo až druhoradé.

V tomto viac prekvapili mladí divadelníci, než starší a skúsenejší. Snahu o spoločensky angažované divadlo, reagujúce na aktuálne, páľčivé témy, bez toho, aby podliehalo sentimentalizmu, tragike či prehnanej ironizácii sme mali možnosť nájsť práve v ich repertoári. Reflexia okolitej reality je pre divadlo dospelých tohto roku nezaujímavá. Detské divadelné súbory naopak veľmi citlivo reagujú na svet, ktorý ich obklopuje, avšak ich citlivosť voči negatívnym javom býva občas posunutá smerom k ich hyperbolizácii a zosmiešňovaniu. Pozitívne je najmä to, že uvoľnená hravosť a spontaneita tohto roku v tvorbe detských súborov prevýšila pokusy o prehnajú dramatickú výchovu.

Najpríjemnejším prekvapením a k esteticky, výrazovo i technicky najprepracovanejším tvarom patrili jednoznačne vystúpenia mladých recitátoriek. Moderné stvárnenie menej známej básne P. O. Hviezdoslava v podaní M. Viskupičovej patrilo k vrcholom prehliadky. To len potvrdzuje dávno známe tézy, že talent vyžaduje cieľavedomú a systematickú prácu, technika sa musí snúbiť s vnútorným pocitom a schopnosťou sprostredkovať obsah, ktorému rozumieme a chceme sa oň podeliť. Výsledkom je potom silný umelecký zážitok.

ELENA KNOPOVÁ
PRESEDNÍČKA POROTY

NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM V PIEŠŤANOCH A MESTO MARTIN

Protokol

o udelení ceny za tvorivý čin roka na 88. ročníku súťaží
slovenských divadelných súborov

Scénická žatva 2010

organizátori na návrh odbornej poroty udeľujú

CENU ZA TVORIVÝ ČIN ROKA

Michaele Viskupičovej

za prednes básne
Pavla Országha Hviezdoslava

ANČA

odborná porota:

PhDr. Elena Knopová, PhD. (predsedníčka)

prof. PhDr. Vladimír Štefko, CSc.

prof. PhDr. Jan Císař, CSc.

Mgr. Karol Horváth

doc. Peter Pavlac

V Martine 30. augusta 2010

C:\ RODINNÉ PRÍBEHY \ B. Srbljanovič \ D. Hriešiková
 \ Divadlo VHV \ Kovačica \ Srbsko

IBA PRÍBEHY

Divadlo VHV z Kovačice inscenovalo veľmi zaujímavú hru srbskej dramatičky Biljany Srbljanovič. Hru Rodinné príbehy na Slovensku uviedli niekoľkokrát. Pozoruhodnú inscenáciu našťudovali študenti z Katedry bábkarskej tvorby DF VŠMU. Tvorkyne podrobili text výraznej úprave a inscenácia mala názor, hlbokú výpoveď. A to je zásadný rozdiel oproti inscenácii mladých srbských divadelníkov. Formálne i obsahovo viacvrstvovú hru na javisko preniesli len ako prerozprávania replík. Srbljanovičovej text majú podľa dramatičkinej poznámky hrať dospelí herci, ktorí hrajú, že sú deti, čo hrajú dospelých. V divadle VHV hrajú mladí herci. Ide o náročné postavy, je potrebné členiť výstupy podľa toho, kedy sú deti detmi a kedy hrajú svojich rodičov. Neľahká je postava Nade, ktorá je mierne psychicky zaostalá a tak jej rovesníci na behradskom sídlisku dajú hrať psa.

Závažné myšlienky o krajine zdevastovanej morálne i ekonomicky zanikli v zjednodušených scénkach. Myšlienku o krutosti detskej hry, krutosti toho, čo všetko deti odpozorujú od svojich rodičov (nie len konanie, ale aj preberanie skepsy) sa tvorcom nepodarilo preniesť z hry na javisko.

Herci netušili, čo hrajú. Práve preto ich herectvo pôsobilo naivne, predstaviteľka Mileny pripomínala viac Maru zo Ženského zákona než dievčatko napodobňujúce svoju z depresie do šialenstva pohybujúcu sa matku.

Hra Rodinné príbehy bola pre mladých inscenátorov priveľkým sústom.

LENKA DZADÍKOVÁ

GONG: KRAVÉ KOLENO

Vladimír Štefko: Včera unisono spievali falošne.

Jan Císař: Já sem to bral jako záměr.

Vladimír Štefko: Aj ja. Asi 10 sekúnd.

Karol Horváth: Ste ma nútili myslieť na Jurský park. Tam tiež také milé zvieratká brutálne zabíjali.

TOTE TAM: MUCHA

(Prechod smetiarskeho auta a zo zákulisia neznámy hlas: „Mišo, chalani išli do roboty?“)

» 4

NÁSILIE JE CELOSVETOVÝ PROBLÉM

Odpovedala režisérka Danka Hriešiková.

Pracovali ste so súborom už predtým?

Nepracovala som s nimi predtým. Videla som ich v detských predstaveniach, chodila som k nim na skúšky, na strednú školu. Toto je ich prvé veľké vystúpenie v kovačickom ochotníckom divadle.

Prečo ste si vybrali Rodinné príbehy?

Zdalo sa mi to herecky náročné a bola to pre mňa výzva, pretože ja som vlastne herečka, nie som režisérka. Inscenáciu som budovala viac na hereckom ako na režisérskom.

Akým spôsobom ste ich viedli?

K úprimnosti.

Elena Knopová: Až to príjemne smrdelo sviežosťou a spontánnosťou.

Karol Horváth: Ale to je signifikantné. Predstavte si, že o vašej rodine urobia inscenáciu vo Francúzsku a z rádia pôjde mongolský heavymetal!

Vladimír Štefko: Áno, si pomyslia, že tam sú takí mongoloidi. (Postaví sa a ide fajčiť.) Neodchádzam demonštratívne.

Elena Knopová: Komunikológia je veda sama o sebe.

DS HLADANIE: CHVÁLA BLÁZNOVSTVA

Karol Horváth: Nezatracujte prestávku!

Jan Císař: Já bych se přidal!

Karol Horváth: Prestávka je spoločenská udalosť. Ja som to tiež nemal rád, ale z čoho budú žiť barmani?!

Je to posun voči tomu, ako hrali predtým?

Áno, je to veľký pokrok. Predtým hrali v detských a mládežníckych inscenáciách, kde boli menej náročné postavy. Ale nie som rozčarovaná, som spokojná.

Prečo vás Rodinné príbehy zaujali tematicky?

Myslím si, že je to celosvetový problém. Násilie v rodine, násilie na ženách a deťoch, spoločenské správanie sa ľudí v 21. storočí je veľmi agresívne. Myslím, že na to poukazuje aj táto inscenácia, na to, akí sme.

Ktorý príbeh sa vás najviac dotýka?

Všetky.

Diskutovali ste o týchto témach na skúškach?

Samozrejme. Hra sa odohráva v 90. rokoch v Srbsku, mali sme vtedy veľké problémy. Veľa sme sa o tom rozprávali. Sú ešte mladí, šestnásť – sedemnášť roční, veľa si z toho obdobia nepamätajú. Pokúšala som sa im priblížiť, ako to v Srbsku bolo. Potom sme sa venovali témam ako násilie medzi ľuďmi a v rodine.

–D.F.–

Jan Císař: Já se taky přimlouvám!

Jan Císař: U Shakespeara se pauza dělá těžko. Vladimír Štefko: U Shakespeara je to problém počasia. Hrало sa pod holým nebom. Keby bola prestávka, tak sú tam do noci.

ZOSTAVILA –KIČ–

Vydáva Národné osvetové centrum v Piešťanoch pre vnútornú potrebu v počte kusov 70.

Šéfredaktorka: Dária Fehérová. **Redaktor:** Miroslav Dacho. **Dopisovateľky:** Miriam Kičínová a Lenka Džadíková. **Jazyková korektúra:** kolektívna. **Foto:** Filip Lašut.

Grafická úprava: Samo Trnka.

Tlač: Národné osvetové centrum.